

Jaarverslag 2019

Protestants godsdienstig vormingsonderwijs op openbare basisscholen

Inhoudsopgave

	Pag.
Woord vooraf	2
1. Onze lespraktijk	4
1.1. Aantal lessen PC GVO	4
1.2. Docenten PC GVO	5
1.3. Nieuwe vormen	8
1.4. Groeidoelstelling	8
1.5. Lesmaterialen	8
2. Professionalisering docenten	9
2.1. In service opleiding	9
2.2. Nascholing	9
2.3. Sectordag	10
2.4. Lectoraat	10
3. Beleidsondersteuning	11
3.1. Jaarplan	11
3.2. Regiobegeleiding	11
3.3. Governance	11
3.4. Vertrouwenspersonen	11
3.5. Communicatie	11
3.6. Docentambassadeurs	12
4. Ons netwerk	13
4.1. Plaatselijke werkgroepen	13
4.2. CIO-O	13
4.3. Partners IKOS, JOP en HGJB	13
4.4. VOS-ABB, CBOO en Verus	13
4.5. Vonkt	13
4.6. Sector GVO/HVO	14
5. Personalia	15
6. Lijst van gebruikte afkortingen	17

Woord vooraf

Voor u ligt het jaarverslag van de stichting Protestants Centrum Godsdienstig Vormingsonderwijs over het jaar 2019. In dit voorwoord wil ik voor enkele hoofdzaken uit dit jaarverslag aandacht vragen.

De daling van het aantal lessen

Als we de ontwikkeling van het aantal lessen over een aantal jaren bekijken, is er sprake van een lichte maar tegelijk ook gestage daling. De oorzaken daarvoor zijn niet gemakkelijk te achterhalen. Vele activiteiten worden ontwikkeld om die daling die zich in de hele sector voordoet tot stilstand te brengen. Er wordt veel meer aan PR gedaan, zowel richting ouders als richting scholen, de aanvraagprocedure wordt versimpeld en veel meer gezamenlijk opgepakt en er is gezocht naar nieuwe vormen.

Professionalisering docenten

Zowel de nieuwe in service-opleiding als de nascholing zijn belangrijke instrumenten om te werken aan de professionalisering van onze docenten. De eerste opleiding is bedoeld om voor het primair onderwijs bevoegde docenten bekwaam te maken tot het specifieke vak van GVO-docent en de nascholing beoogt de permanente ontwikkeling.

Lectoraat

Een nieuwe loot aan onze stam is de instelling van associate lectoraat aan Driestar Educatief in Gouda. De leeropdracht beoogt tot meer wetenschappelijke verdieping te komen van PCGVO-onderwijs en daarmee onze docenten te helpen in de uitbreiding en verdieping van hun repertoire.

Professionalisering van de organisatie

In het verslagjaar is verder gewerkt aan de inrichting van het nieuwe besturingsmodel. Na de keuze van dat model (directeur met mandaat en toezichhoudend bestuur) is verder gewerkt aan een daarbij passend managementstatuut. Inmiddels is in het jaar 2020 dit proces afgerond met de aanpassing van de statuten en de benoeming van een directeur met mandaat in de persoon van Wouter Knoester. Dit hele proces is begeleid door Verus en in nauw overleg met onze Ondernemingsraad tot stand gekomen.

Sectorontwikkelingen

Veel aandacht vroegen ook de ontwikkelingen in de sector. Er is één loket (Centrum voor Vormingsonderwijs) waar de financiële middelen binnenkomen en datzelfde loket is ook verantwoordelijk voor de verantwoording van deze middelen. Dat maakt dat zorgvuldig gekeken wordt naar de samenwerking tussen de denominaties en binnen welke structuur. Dit zal de komende tijd nog veel aandacht vragen.

Tenslotte

In dit jaarverslag vindt u een weergave van onze activiteiten van het afgelopen jaar. Reacties op het jaarverslag zijn meer dan welkom! U kunt deze richten aan onze officemanager, Annelies Overweel. Haar mailadres is a.overweel@pcgvo.nl.

Namens het bestuur en het bureau PC GVO wens ik u veel leesplezier!

Dhr. W. Büdgen
Secretaris

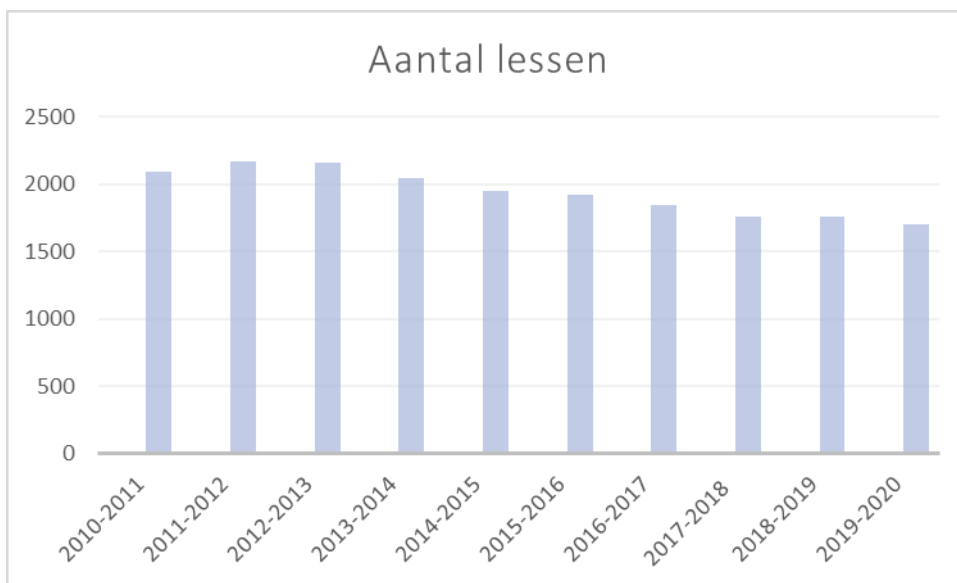
1. Onze lespraktijk

Het werk in de klas vormt de basis en de kern van PC GVO. Het aantal leerlingen dat onze lessen volgen, liet in 2019 een lichte daling zien. Hieronder nemen we u verder mee in de ontwikkelingen in 2019 op het gebied van onze lespraktijk.

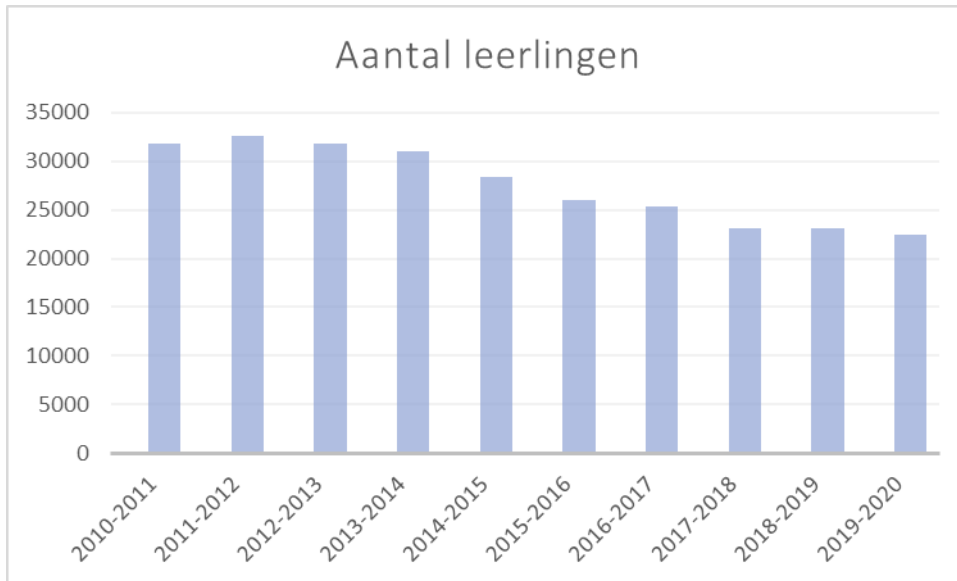
1.1. Aantal lessen PC GVO

Op 31 december 2019 waren er 1720 lessen PC GVO toekend. Daarmee had PC GVO in 2019 een krimp van 43 lessen (-3.74%). Helaas was er ook een krimp waarneembaar in de sector als geheel, namelijk -5,06%. In paragraaf 4.6 wordt hier verder op ingegaan. In deze aantallen zijn de verschillende carrouselles (nieuwe vormen) van met name AVES en Op Kop niet meegenomen. Het aantal carousellessen steeg met 11 naar 34 wekelijkse lessen.

Aantal lesgroepen

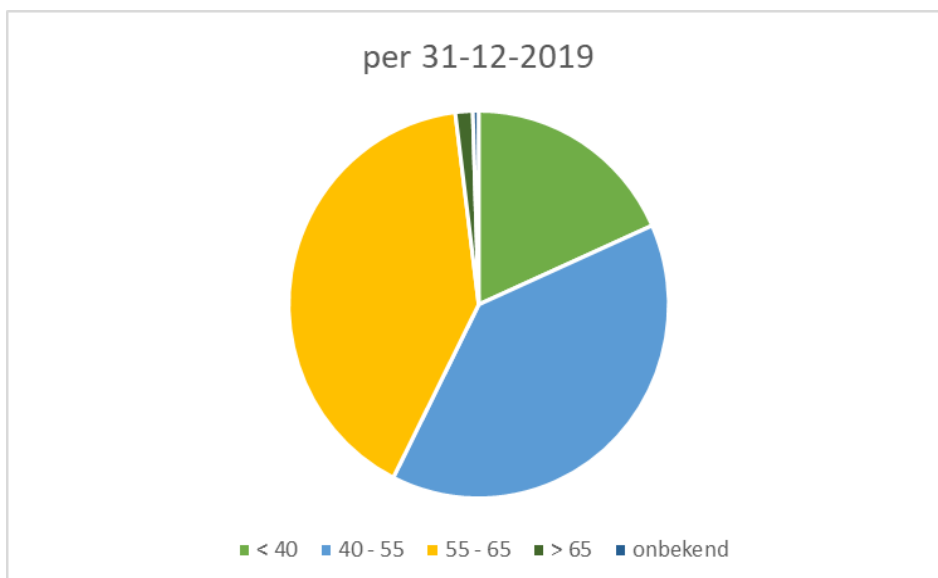
Aantal leerlingen

In totaal volgden in 2019 22.466 kinderen PC GVO lessen, dat zijn 657 kinderen minder dan in 2018.

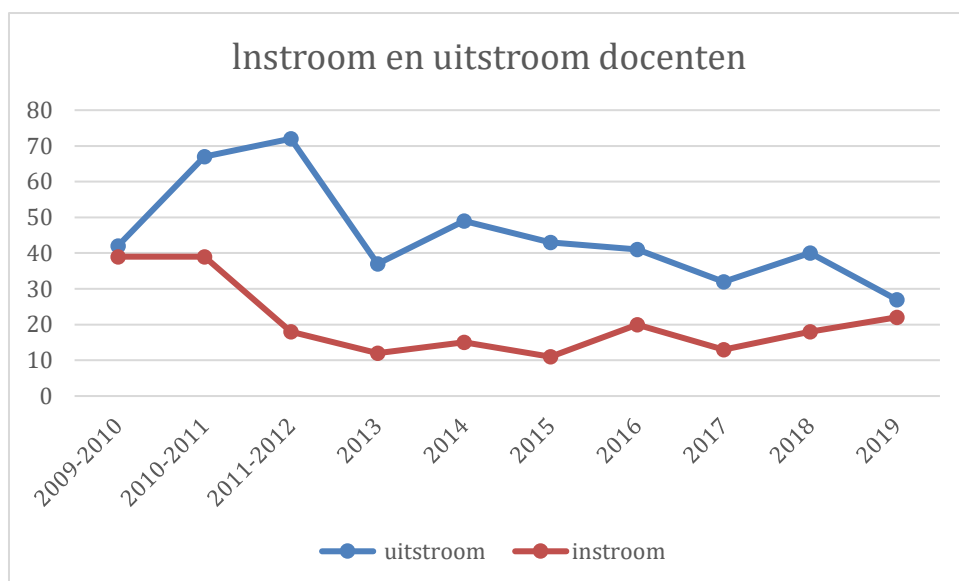
1.2. Docenten PC GVO

Per 31 december 2019 waren er 202 docenten in dienst bij ons. De meeste docenten GVO zijn tussen de 40 en 65 jaar.

leeftijdsoopbouw						
2009-2010	<u>< 45</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	93	149	128	20	26	416
2010-2011	<u>< 45</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	85	157	144	20	23	429
2011-2012	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	51	204	135	17	9	416
2012-2013 per 31-12-2012	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	48	158	130	19	8	363
2013-2014 per 31-12-2013	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	48	155	118	13	4	338
2014-2015 per 31-12-2014	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	47	137	104	13	3	304
2015-2016 per 31-12-2015	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	36	124	97	7	4	268
2016-2017 per 31-12-2016	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	40	104	95	8	3	250
2017-2018 per 31-12-2017	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	36	80	101	13	2	232
2018-2019 per 31-12-2018	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	35	87	83	6	1	212
2019-2020 per 31-12-2019	<u>< 40</u>	<u>40 - 55</u>	<u>55 - 65</u>	<u>> 65</u>	<u>onbekend</u>	<u>totaal</u>
	37	79	82	3	1	202

Door de hogere leeftijd van een behoorlijk aantal docenten is de uitstroom al een aantal jaar relatief hoog. Tegenover de uitstroom staat een relatief lage instroom. Dat betekent dat de vacatures die er zijn voor een groot deel door 'zittend' personeel worden ingevuld. Hier komt het streven naar een grotere baanomvang tot uitdrukking.

Het aantal medewerkers dat niet in dienst is van PC GVO neemt in de loop van de tijd af. Dat heeft te maken met het aannamebeleid, dat gericht is op het aannemen van docenten met onderwijsbevoegdheid.

	Predikanten	Pastoraal werkers	Vrijwilligers/ZZP'ers
2009-2010	44	4	11
2010-2011	40	5	11
2011-2012	36	4	11
2012-2013	33	3	8
2013-2014	22	2	10
2014-2015	19	2	8
2015-2016	15	2	7
2016-2017	9	1	3
2017-2018	5	1	3
2018-2019	2	1	2
2019-2020	2	1	2

Ook dit jaar is de gemiddelde betrekkingsovervang van docenten weer vergroot. De gemiddelde betrekkingsovervang komt nu uit op 8,6 lessen per week (voorgaande jaren was er een groei waarneembaar van 5,5 naar 8,33). In onderstaand schema is de omvang van de betrekkingsovervang verder uitgewerkt.

Aantal lessen	Aantal docenten	Totaal aantal lessen
0	14*	0
< 6	68	201
6-10	48	373
11-15	32	412
16-20	27	459

>20	13	312
Incl. vervangingslessen		22
Incl. carrousel lessen		34
totaal	202	1757

* docenten met 0 lessen; kan verschillende oorzaken hebben:

1. docent heeft NOG geen toegekende lessen;
2. docent geeft tijdelijk geen les;
3. docent is kortgeleden gestopt/uit dienst gegaan.

1.3. Nieuwe vormen

Het carrouselmodel is een nieuwe vorm. In een carrouselmodel werken drie of meer docenten van verschillende levensbeschouwingen na elkaar in een groep. Een aantal weken krijgen de kinderen les van de docent en daarna delen ze wat ze geleerd hebben. Dan komt er weer een nieuwe ronde. Een carrousel is een werkvorm waarbij iedere docent lesgeeft vanuit zijn eigen levensbeschouwelijke visie over een afgesproken thema (feest, natuur, verhalen). De docenten overleggen regelmatig met elkaar. De groepsleerkracht blijft betrokken bij de lessen. Ongeveer 5% van de PC GVO-lessen worden gegeven in een carrouselmodel. Eind 2019 is gestart met het ontwikkelen van een 'gereedschapskist' vol materialen voor regiobegeleiders waarmee zij in gesprekken met directeurs van scholen hun voordeel kunnen doen. Het is niet gelukt deze toolkit voor het einde van 2019 af te ronden. Er worden voorbereidingen getroffen voor een onderzoek naar de effecten van carrousels bij kinderen.

1.4. Groeidoelstelling

De doelstelling om het aantal lessen van vorig jaar te behouden is niet behaald. Helaas laat 2019 een daling zien van 56 lessen ten opzichte van 2018. Deze daling valt deels te verklaren door de krimp in het onderwijs. Een andere verklaring zijn de gewijzigde spelregels rondom scholen die maar één soort vormingsonderwijs aanvragen, de zogenoemde monoscholen. Specifieke mono-lesaanvragen werden, na controle, afgewezen. Dit heeft de aanwas van lessen niet bevorderd. PC GVO heeft gevraagd om evaluatie van het nieuwe beleid aan het einde van het schooljaar 2019/2020.

1.5. Lesmaterialen

Er is een overleg tussen Vonkt en IKOS opgestart, met als doel om de mogelijkheden te onderzoeken om zinvolleronderwijs.nl/gvoplein uit te bouwen naar een online vindplaats voor de huidige lesmethodes van PC GVO. Dit is in lijn met het onderzoek naar lesmaterialen in 2016. Er is een werkgroep ingericht en er is budget vrijgemaakt om hier in 2020 een vervolg aan te geven.

2. Professionalisering docenten

Kwaliteit van de lessen en kwaliteit van de docenten staan bij PC GVO hoog in het vaandel. Daarover leest u in de volgende paragrafen.

2.1. In service-opleiding

De in service opleiding van PC GVO startte in september 2019 met 18 deelnemers. Tijdens het traject vielen drie mensen uit door ziekte of uitdiensttreding.

De modules 1 t/m 5 werden door de deelnemers beoordeeld met een gemiddelde van 3,4 op een schaal van 5 ('voldoende/goed'). De overige modules dienen nog te worden geëvalueerd. Aanbevelingen op basis van de evaluatie: praktische toepasbaarheid, doelmatigheid (niet méér werk opgeven dan noodzakelijk voor het behalen van de eindtermen) en ruimte voor verschillende theologische visies.

Bij de ontwikkeling van module 8 t/m 12 heeft PC GVO rekening kunnen houden met deze aanbevelingen. Ook bij de eventuele doorontwikkeling van het traject in de toekomst zal PC GVO dit doen. In de eindevaluatie zullen ook de ervaringen worden betrokken van de regiobegeleiders, moduledocenten, tutoeren, curriculumontwikkelaars en organisatoren. Voor de ontwikkeling van de denominatieve in service-opleiding was in 2019 €18.230 beschikbaar, waarvan €8.178,87 besteed werd. Het resterende bedrag werd verdeeld over andere posten.

2.2. Nascholing

Met het oog op de capaciteitsplanning wordt het cursusaanbod nog slechts één keer per drie jaar uitgebreid geëvalueerd. Er zijn hierdoor op dit moment geen gedetailleerde cijfers over de waardering van cursusaanbod 2018-2019.¹ Alle cursussen werden beoordeeld met tenminste 'voldoende'.

Met ingang van schooljaar 2019-2020 kan elke docent – onder voorwaarden – drie nascholingspunten per jaar extern behalen. Voorheen was dit uitsluitend mogelijk voor docenten met een maximale nascholingsverplichting.

PC GVO stelde een nieuwe 'kijkwijzer' (voor lesobservaties) vast, met aandacht voor de hermeneutische en missionaire competentie.

Ook stelde PC GVO de puntenverstaffeling bij. De oude verstaffeling kende een groot verschil in nascholingsverplichting tussen kleine contracten (minder dan zes lessen per week) en grotere contracten. De nieuwe puntenverstaffeling kent een meer trapsgewijze opbouw en gaat in cursusjaar 2020-2021 in.

---

¹ Wel is er een automatisch gegenereerd diagram van de beoordeling *per cursus*. Onderzocht wordt of dit in de toekomst kan worden uitgebreid met een totaalweergave.

2.3. Sectordag

In 2019 is er een sectorbrede studiedag gehouden voor alle docenten GVO en HVO. Het thema van deze dag was 'Samenleven, wat een kunst!'. Het doel van de dag was om leerzame ontmoetingen tot stand te brengen tussen docenten en tussen verschillende denominaties en levensovertuigingen. Uit de evaluatie bleek dat de deelnemers de inhoud van de dag als positief beoordeelden.

2.4. Lectoraat

In het voorjaar besloot bestuur PC GVO om de gesprekken met Stenden Hogeschool, over een associate lectoraat, niet voort te zetten. PC GVO en Stenden bereikten onvoldoende overeenstemming over inhoud en financiering van het lectoraat. Het doel om al in 2019 te starten met de werving van een associate lector kon hierdoor niet worden gerealiseerd. Eveneens in het voorjaar besloot het bestuur om een samenwerking aan te gaan met Driestar educatief. Driestar en PC GVO bereikten overeenstemming over een leeropdracht voor de beoogde associate lector, een begroting, een dekkingsplan en een basis voor de subsidieaanvragen. In de aanloopfase van de fondsenwerving was de Protestantse Kerk Nederland adviserend betrokken; echter korter en beperkter dan voorzien. De fondsenwerving werd hierdoor – in eerste instantie – intern belegd bij PC GVO. Voor het lectoraat was in 2019 €33.000 beschikbaar, waarvan €4.600 besteed werd. Het resterende bedrag werd verdeeld over andere posten.

3. Beleidsondersteuning

PC GVO wordt door bureau en regiobegeleiders ondersteund op beleidsniveau. Hieronder lichten we de belangrijkste ontwikkelingen toe.

3.1. Jaarplan

In 2019 is er een jaarplan opgesteld, met doelen op landelijk en regionaal niveau. Het jaarplan is opgesteld aan de hand van het INK-model. In september hebben de regiobegeleiders en bureaumedewerkers een training gekregen over werken met het INK-model.

3.2 Regiobegeleiding

De FTE-verdeling voor regiobegeleiders is opnieuw geijkt. Resultaat van deze herijking is een herverdeling van de regio's op basis van het aantal scholen, docenten en lessen.

3.3. Governance

Het kader van de structurele bekostiging stelt andere eisen aan het inrichten van bestuur en toezicht. In de zoektocht naar een passend besturingsmodel laat het bestuur zich ondersteunen door een adviseur van Verus. In dit proces trekken bestuur en ondernemingsraad samen op. In 2019 is de keuze gemaakt voor het besturingsmodel 'directeur met mandaat en een toezichhoudend bestuur'. In 2020 zal verdere inrichting van het besturingsmodel vorm krijgen.

3.4. Vertrouwenspersonen

Liedewij de Ruijter de Wildt en Peter Clark zijn aangesteld als externe vertrouwenspersonen. Zij zijn door het bijwonen van diverse bijeenkomsten en de nieuwsbrief, geïntroduceerd binnen PC GVO.

3.5. Communicatie

Dit jaar is de digitale nieuwsbrief ingezet om PC GVO-docenten en andere betrokkenen van informatie te voorzien. Intranet is merkbaar meer gebruikt door de docenten. De plannen voor een update van de ouderfolder en de website in najaar 2019 zijn uitgesteld naar 2020. Dit in verband met de ontwikkeling van een nieuw inventarisatieproces bij het Centrum voor Vormingsonderwijs.

3.6. Docentambassadeurs

Er is een notitie 'groei' voor het geheel van de sector opgesteld waarin de aanbevelingen zijn opgenomen van de werkgroep 'Ambassadeurs' uit november 2018. Een aantal docentambassadeurs is in 2019 nog aan het werk geweest om netwerken op te zetten, opgebouwde contacten in stand te houden en contact te leggen met verschillende scholen. Aangezien er in de praktijk in toenemende mate regionaal en sectorbreed gewerkt wordt, heeft dit voor het ambassadeurswerk consequenties, die al zichtbaar werden in 2019. Op welke manier PC GVO in 2020 het werk van de ambassadeurs zal voortzetten wordt nader bekeken.

4. Ons netwerk

PC GVO is gezegend met een groot aantal betrokkenen bij het werk waar wij voor staan. Daar zijn wij dankbaar voor. Velen dragen ons werk een warm hart toe en dragen hieraan hun eigen steentje bij. Wij voelen ons hierin gedragen. Wij willen ons blijvend inzetten voor de verbondenheid met onze achterban.

4.1. Plaatselijke werkgroepen

De plaatselijke werkgroepen worden via onze nieuwsbrief twee keer per jaar op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rondom ons onderwijs.

4.2. CIO-O

De commissie Onderwijs van het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken treedt op als zendende instantie voor de protestantse kerken / geloofsgemeenschappen. Het CIO-O is samengesteld uit leden vanuit de breedte van het protestantse veld. Ook de Rooms-Katholieke en Oudkatholieke kerk zijn vertegenwoordigd in het CIO-O. Het CIO-O is nauw betrokken bij het werk van PC GVO.

4.3. Partners IKOS, JOP en HGJB

De besturen van IKOS en PC GVO ontmoeten elkaar twee keer per jaar. IKOS is gestart met het ontwikkelen van kleutermateriaal, in 2019 is hierin vertraging opgelopen. Via IKOS wordt onderzocht of JOP en HGJB plannen hebben om hun methodes te digitaliseren. Met JOP en HGJB vinden geen periodieke overleggen plaats.

4.4. VOS/ABB, VOO en Verus

Met VOS/ABB en VOO heeft het Centrum voor Vormingsonderwijs een samenwerkingsconvenant gesloten. Beide organisaties hebben de lobby-werkzaamheden voor structurele bekostiging gesteund. Dat geldt ook voor Verus, waarvan PC GVO sinds 2018 lid is. De bestuurlijke ontmoetingen met VOS-ABB en het VOO hebben dit jaar niet jaar plaatsgevonden. In 2020 wordt een nieuwe ontmoeting gepland.

4.5. Vonkt

De samenwerking met Vonkt verloopt naar tevredenheid en de organisatie van de nascholing en intervisie verloopt goed en volgens afspraak. De daling van het aantal docenten heeft impact op het totaal aan nascholingsbudget. PC GVO heeft het signaal

afgegeven dat het budget voor nascholing in het jaar 2021 naar verwachting een stuk lager zal liggen. Dat zal ook consequenties hebben voor de dienstverlening van Vonkt. In onderling overleg wordt hier in het komende jaar naar gekeken.

4.6. Sector GVO/HVO

Communicatie

Het dienstencentrum GVO en HVO heeft de handelsnaam Centrum voor Vormingsonderwijs gekozen. In februari 2019 is de nieuwe website gelanceerd, met de nieuwe naam www.vormingsonderwijs.nl. De website had in 2019 8.000 bezoekers. Daarnaast zijn er voor ouders en scholen speciale folders ontwikkeld. In 2018 werden 2.810 ouderfolders besteld. In 2019 groeide dit aantal en werden 13.112 ouderfolders en 1.486 folders voor scholen besteld. Ook zijn we gestart met een digitale nieuwsbrief. Voor 2020 hebben we plannen gemaakt om aanwezig te zijn op belangrijke congressen binnen het onderwijsveld.

Inventarisatieproces

In aanloop naar de inventarisatie voor het schooljaar 2020/2021, wordt er met vereende krachten gewerkt aan de vereenvoudiging van het proces van lesaanvragen. Met externe hulp van het bureau Data4Development en verschillende werkgroepen, zijn ideeën en verbeteringen gegenereerd waarmee in de volgende inventarisatieronde aan de slag gaan. Zo wordt er niet meer centraal gecontroleerd of de ouderbrief, die de school met de aanvraag mee stuurt, correct is. Ook de inventarisatie per schoolloopbaan is een idee wat verder onderzocht wordt.

Wettelijke bekostiging

Hoewel de wettelijke bekostiging een feit is, wordt er nog steeds gelobbyd voor gelijkwaardige bekostiging. Een amendement op de onderwijsbegroting is in voorbereiding op de Kamerbespreking in december 2019. In 2020 wordt duidelijk of er overeenstemming wordt bereikt.

Medewerkers HR en Onderzoek en Ontwikkeling

Ter ondersteuning van alle werkgevers zijn er een medewerker HR en een medewerker Onderzoek en Ontwikkeling aangetrokken. De HR-medewerker ondersteunt bij ziekteverzuim en re-integratie. Daarnaast adviseert zij leidinggevenden over veranderingen op het gebied van wet- en regelgeving. De medewerker Onderzoek en Ontwikkeling heeft na een grondige verkenning een aantal onderzoeksvraagstukken geformuleerd waar zij in de komende periode mee aan de slag gaat. Nieuwe Vormen, efficiency aanvraagprocedure, professionalisering en samenwerking tussen denominaties, zijn enkele voorbeelden van onderzoeksvraagstukken.

5. Personalia

Bestuur Protestants Centrum GVO

ds. L.M. Bal (voorzitter), op voordracht van de kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland, tot december 2019.

dhr. W. Büdgen (secretaris), op voordracht van de orthodoxe kerke

mevr. E. Vink (penningmeester), op voordracht van de vrijzinnige kerken

drs. H. Pol, op voordracht van de Stichting Interkerkelijk Overleg Schoolzaken, vanaf december 2019 voorzitter a.i.

drs. E. van de Werfhorst, op voordracht van de Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond

Taken zijn onder bestuursleden verdeeld.

Bureau

mevr. B. Bas-Douw, beleidsmedewerker scholing

mevr. G. Bel-de Boer, personeels- en salarisadministratie

mevr. S. Jansen-Héman, administratieve ondersteuning

dhr. W.C. Knoester, coördinator

mevr. F.E. Overweel-Dekker, officemanager

mevr. A.J.E. Voets-van den Hazel, beleidsmedewerker communicatie

Regiobegeleiders

Regio noord: dhr. U. Pranger
                              mevr. J.P. Nouta-Swart
                              mevr. L. Schout-Douwes

Regio midden: mevr. N. ten Napel-Roos
                              mevr. M. Jongsma-Alberts
                              mevr. I.J.M. Visser
                              dhr. E. Schoneveld

Regio west: mevr. J. Beenhakker
                              dhr. H.M. van Wijk
                              dhr. R. Keijts
                              mevr. E. van der Vlies-Ebbers

Ondernemingsraad

dhr. P. Buijserd (voorzitter)

dhr. J.G. Oosterink (secretaris)

mevr. M. Jongsma-Alberts

mevr. T.F. Kok-Zondervan

mevr. A. Oorebeek

dhr. G.K. Scholten

dhr. H.M. van Wijk

dhr. B.C.Y. Zagema

mevr. A.M. de Man

CIO-O

In deze commissie zijn de volgende kerken/geloofsgemeenschappen vertegenwoordigd:

de Remonstrantse Broederschap, via mevr. M.E. Rosen Jacobson-van Dam
de Gereformeerde Gemeenten, via dr. G. van der Hoek, secretaris/penningmeester
de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, (vacature)
de Christelijke Gereformeerde Kerken, via dhr. K. van Walsem
de Gereformeerde Kerken in Nederland (vrijgemaakt), via mevr. drs. A.E. H. van der Kolk, voorzitter
de Nederlands Gereformeerde Kerken, via mevr. H. Tjalma-den Oudsten
de Oud-Katholieke Kerk in Nederland, via drs. ing. V.P. Scheyde
de Protestantse Kerk in Nederland (PKN), via ds. O. Grevink
de Vrijzinnige Geloofsgemeenschap NPB, via mevr. L.J. Houweling
de Unie van Baptistengemeenten, via dhr. A.P. Driesprong, vice voorzitter
de ABC gemeenten, (vacature)
de RK Bisschoppenconferentie, via drs. L.F.M van Oers

Bestuur Centrum voor Vormingsonderwijs

ds. L.M. Bal, PC GVO, (waarnemend voorzitter) tot november 2019
dhr. A.T.A. Koopmanschap, (onafhankelijk voorzitter) BVO, per november 2019
dhr. J. van Oudenaarden, HVO, (penningmeester) tot november 2019
drs. C. de Ruiten, (penningmeester) per november 2019
dhr. F. Hendriks, RK GVO, per juli 2019 opgevolgd door drs. W.H. van den Dool
drs. M. Vorthoren, SPIOR, per november 2019 opgevolgd door dhr. M. Bouimj
dr. D. Dasa, HINVO
drs. H. Ton, BVO

6. Lijst van afkortingen

BIO (Wet BIO)	Wet op Beroepen In het Onderwijs
BVO	Boeddhistisch Vormingsonderwijs
CBOO	Contactorgaan Bevordering Openbaar Onderwijs
CIO-O	Contact in Overheidszaken, afdeling Onderwijs (gezamenlijke kerken)
CvV	Centrum voor Vormingsonderwijs (voorheen DC GVO en HVO)
DC GVO en HVO	Dienstencentrum Godsdienstig en Humanistisch Vormingsonderwijs
GVO	Godsdienstig Vormingsonderwijs
HGJB	Hervormd-Gereformeerde Jeugdbond
HVO Primair	Humanistisch Vormingsonderwijs
HINVO	Hindoeïstisch Vormingsonderwijs
HR/HRM	Human Resource (Management)
IKOS	Interkerkelijk Overleg in Schoolzaken
IGO	Islamitisch Godsdienstig Vormingsonderwijs
JOP	Jeugd Organisatie Protestantse Kerk
Ministerie OCW	Ministerie voor Onderwijs Cultuur en Wetenschappen
NPB	Nederlandse Protestanten Bond
PABO/GL	Pedagogische Academie voor het Basisonderwijs / Godsdienst Leraar
PC GVO	Protestants Centrum voor Godsdienstig Vormingsonderwijs
PKN	Protestantse Kerk in Nederland
RK GVO	Rooms Katholiek Godsdienstig Vormingsonderwijs
OBS	Openbare Basisschool
OR	Ondernemingsraad
SPIOR	Stichting Platform Islamitische Organisaties Rotterdam (Islamitisch GVO)
VOO	Vereniging voor Openbaar Onderwijs (ouderorganisatie)
VOS/ABB	Vereniging van Openbare Scholen/Algemene Besturenbond (schoolbesturen)